

SUDBINE NEKIH FRANCUSKIH SKLADATELJA - OBLJETNIČARA 2018.(N. ISOULARD, C. BOUNOD, C. DEBUSSY, L. BOULANGER)

Autori: Darko Breitenfeld, Vesna Lecher-Švarc, Irena Stopfer, Ljubomir Radovančević, Ankica Akrap, Ruth Švarc

Ustanove: Hrvatsko liječničko glazbeno društvo HLZ

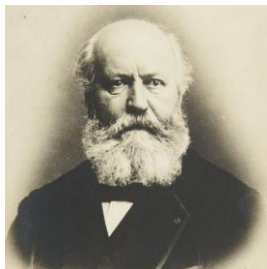
Ključne riječi: francuski skladatelji obljetnice 2018

Sažetak: U radu su navedene sudbine francuskih skladatelja ovogodišnjih obljetničara koje su navedene po vremenskom redoslijedu rođenja. Većina skladatelja živjela je prosječno dosta dugo osim tuberkulotičara, umirući i od kroničnih nezaraznih bolesti.

Uvod: Slično zanimljivim obljetnicama značajnih skladatelja kao što su 1985., 2013., i druge, i ova 2018. je zanimljiva po rođenju ili smrti nekih skladatelja koje ovdje navodimo po vremenskom redoslijedu rođenja. Značajnije skladatelje ćemo obraditi ne nešto opširnije, a druge vrlo sažeto. Upadljivo je da se kao datum rođenja ili smrti navodi godina 1918.

CHARLES GOUNOD

(1818 – 1893)

Francuski je skladatelj. Potječe iz umjetničke obitelji. Otac mu je bio slikar, a majka pijanistica. Odigrao je važnu ulogu u razvoju francuske solo-pjesme i opere. Uz Saint Saensa glavni je predstavnik neoklasicističke struje u francuskoj glazbi 19. stoljeća izgrađujući melodijski stil izrazito francuskog karaktera. Pisao je studije, autobiografije i „Sjećanja umjetnika“ te je skladao glazbu za vatikansku himnu.

Studirao je u Parizu gdje je i rođen, a 1839. dobio je *Prix de Rome* skladanjem kantate *Fernand*. Došavši u Rim posvećuje se proučavanju, slušanju talijanske glazbene baštine. te prijateljuje s poznatom intelektualkom Fanny Mendelssohn., sestrom skladatelja koja ga upućuje na njemačku glazbu. Po njenim savjetima odlazi u njemačke gradove te nakon Beča se u Leipzigu druži s Mendelssohnom. Vraća se u Pariz

te postaje crkveni orguljaš, te dvije godine sluša predavanja iz teologije u karmelićanskom samostanu i u religioznom nadahnuću odlučuje postati svećenikom. Međutim, s 30 godina izlazi iz samostana i odlučuje biti kazališni skladatelj, ne napustivši nikad sklonost prema skladanju crkvene glazbe. Godine 1870.-1874. živio je u Londonu gdje je osnovao i vodio zbor Gounod's (kasnije Albert Hall Choral Society). Najpoznatiji je po svojoj operi *Faust* (1859) te *Meditation* na preludij broj 1 u C-duru iz Bachova *Wohltemperiertes Klavier* s tekstem Ave Maria.

U kasnim godinama se veže s pjevačicom Georginom Welden. 1874 godine. pogađaju ga alarmirajuće cerebralne atake s poremećajima svijesti. Radilo se o tranzitornim ishemičkim atakama od kojih se relativno dobro oporavio. Dalje je radno aktivno funkcionirao do 1893. Tada je, sa 75 godina, a nakon što se dva tjedna loše osjećao, naglo klonuo, izgubio moć govora, kasnije i svijest te je umro pod slikom moždanog udara, nakon dvodnevne kome.

CLAUDE DEBUSSY

(1862 – 1918)

Achille - Claude Debussy također je francuski skladatelj. Njegovoj se glazbi često pripisuje atribut „impresionistički“, posuđen iz terminologije likovnih umjetnosti.

Iako sam Debussy nije volio taj izraz, njegove aluzije na blistavu igru svjetla

otkrivaju neuobičajenu vizualnu senzibilnost, a neutaživa ljubav prema prelijevanju

orkestralnih boja, fleksibilnost ritma, zamagljena tonalnost, pa čak i klavirski ton koji je stvarao iluziju

instrumenata „bez batiča“ u bliskoj su vezi s nazorima impresionista. Od jednake je važnosti bio i utjecaj

literarnih simbolista poput Mallarméa, Baudelaira, Verlainea, i Maeterlincka čijeg je *Pelleas i Melisande*

pretočio u lirsku dramu. Kvazi –naturalističko tretiranje teksta orkestralna i emocionalna uzdržljivost učinili

su to djelo prekretnicom u razvoju opere. U njegovoj je glazbi vidljiv otpor prema Wagneru i njemačkoj

tradiciji. U rano je vrijeme bio pod utjecajem ruske i daleko istočne glazbe i razvio je svoj vlastiti stil

harmonije i orkestralne obojenosti. Njegova djela su imala jaki utjecaj na brojne kompozitore.

Kao student pariškog Konzervatorija pobunio se protiv krutog, zastarjelog robovanja pravilima harmonije; ipak je u trećem pokušaju dobio Prix de Rome. Sebeljubiva narav i otpor prema akademskoj rutini prisilili su ga da napusti Rim već nakon dvije godine, iako mu je nagrada omogućavala trogodišnji boravak. Debussyeva hedonistička, priroda odrazila se i u burnom životu. Sa suprugom Emmom Bardac imao je kćer Chou-Chou.

Od 1907g nadalje mnogo je putovao, i to po raznim zemljama, da bi svirao glasovir i dirigirao kod izvođenja svojih djela. Uspjeh u Engleskoj (1908. i 1909.) donio mu je međunarodnu slavu te je imenovan članom savjetodavnog tijela Pariškog konzervatorija. Međutim, ono po čemu se Debussyja pamti, a što je snažno djelovalo na tijekove u muzici, su skladbe nastale između 1893 – „Preludij za paunovo poslijepodne“ – i 1913, kada je napisao balet Jeux (Igre) za Djagiljevljevu Rusku balet.

U svojoj 43. godini počeo je osjećati fizičku i psihičku iscrpljenost. Radi olakšanja emocionalne patnje koristio je razne sedative, čak i teške droge morfij i kokain. Pri pokušaju da se oslobodi ovisnosti padao je u apstinencijske krize. Godine 1914 počeli su ga mučiti trbušni bolove te uzima kinin. Obolio je od karcinoma rektuma, bio je operiran i zračen. Preminuo je sa samo 56 godina 1918 godine tijekom njemačkog bombardiranja Pariza. Zbog takvih okolnosti nije mu mogla biti izražena čast javnog sprovoda.

Od francuskih skladatelja spominjemo još: N. Isouard (1775 – 1818) – umro od tuberkuloze i L. Boulanger (1893 – 1919) – umrla također od tuberkuloze vrlo mlada.

Od hrvatskih skladatelja navodimo: L. Šabana (1918 – 1985), B. Sakača (1918 – 1979), E. Cossetta (1918 – 2006), Š. Bosiljevca (1960 – 1918) i Vi. Novaka (1865 – 1918). Naglašavamo da je netom umro Milko Kelemen (1924 -2018) u dubokoj starosti od probavno žučnih poremećaja.